

ARCHIVE COPY
Please return.

Outreach

Հրատարակութիւն Ամերիկահայոց Արքեպիսպոսի Ազգային Առաքնորդարանի
A Publication of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America

Volume VIII, Number 9
January 1986

ԽՕՍԲ ԵՆՈՐԶԱԽՈՐԱՆՔԻ

Ամառոտի եւ Սուրբ Ծննդեան տոներու արթիւ, մեր ջերմագին շնորհատրտութիւններն ու բարեկարգութիւնները կը յայտնենք թեմիս Հոգեշնորհ եւ Արծաճապատի հայրերուն, Ազգային վարչութեան, թեմիս երեսպիսիսաններուն, էկեղեցիներու հոգաբարձութեանց եւ յարակից մարտիներուն, Արիակնօրեայ, շաքաթօրեայ եւ ամենօրեայ հայ վարժարաններու խնամակալութեանց, տնօրէնութեանց եւ ուսուցչական կազմերուն, հայ ուսանողութեան, շրջանէս մերս գործող եւ հայաշունչ ոգիի տարածման աշխատող եւ հայ ժողովուրդի դարբար իտեղաներուն համար պայքարող բոլոր կազմակերպութեանց, եւ մեր սիրեցեալ ժողովուրդին:

ՓԱՌՔ Ի ԲԱՆՁՅՈՒՆՍ ԱՍՏՈՒԾՈՅ
ԵՒ ՅԵՐԿԻՐ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ,
Ի ՄԱՌՈՒԿ ՀԱՃՈՒԹԻՒՆ

Հոշուտակաձայն եւ հոշուտակախօս այս մեղեդին թող ուղեցուց ըլլայ բոլորիս՝ ընդունելու եւ փառատրելու համար մեր Արարիչն ու Տէրը, եւ թող որ բարձրեալն Աստուծոյ Որդուն Ծնունդը խաղաղութիւն բերէ աշխարհին, եւ հաճութեան, եղբայրութեան, գործակցութեան, իրար հաւակցողութեան մթնոլորտ ստեղծէ մեր ազգի բոլոր զաւակներուն մէջ անխորի:
Փոքր ազգ ենք, վայրակառիւն ցրտած աշխարհով մէկ: Թող որ մեր եղբայրութիւնը զօրացնէ մեզ, իրարմով աւելի հայ ըլլանք, եւ թող Աստուած մեզի տայ հաւաքական կամք եւ նպատակաւայաց վերելք՝ մէկ ազգի եւ մէկ ապագայի գիտակցութեամբ:

ԵՆՈՐԶԱԽՈՐ ԿՈՐ ՏԱՐԻ ԵՒ ԲԱՐԻ ԿԱՂԱՆԴ,
ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱԻ
ԶԵՃ ԵՒ ՄԵՃ ՄԵԾ ԱՌԵՏԻԱ:

1 Յունուար, 1986
Նիւ Եորք

Աղօթարար՝
ՄԵՄՐՈՊ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՍԿՈՍՍ
ԱՌԱՋՆԱՌԴ

ԱՄՍՆՈՐ

Շուտով՝ կը դիմաւորենք Ամանորը: Հայ ժողովուրդը կը գործառնէ նաեւ Նոր Տարի, Կապան եւ Ճարեգուժի անունները: Կատարելէ առաջ կարգ մը խորհրդածուփեւներ, կ'արժէ վիշել, որ Համաձայն հին սովորի, Հայաստանի մէջ Ամանորը կը տօնուէր Նաւասարտ ամսու 1-ին, որ մեր Օգոստոսի 11-ն է, երբ տեղի կ'ունենայր այնչափին բերքահաւաքը: Ըստ աւանդութեան, Հայ ժողովուրդը իր գործերով եւ արքունիքով, հիշանակալն տուններով եւ հոգեւորականութեամբ, ուխտի կը փոխար Արածանի գետի եւ Նպատ Լեռան շուրջ, ուր՝ Բազալանի տաճարին մէջ տեղի կ'ունենայր չտեսնուած տօնակատարութիւն՝ Ի յիշատակ Նոյի Նահապետի եւ Ջրհեղեղի, ինչպէս նաեւ Արամազդ եւ Անահիտ չատուածներուն: Տօնակատարութեան կը միանայր գոհարբերումներ, փոխապօրձ նուիրատուութիւններ, իրականանքներ, լարբարցուփիւն, երաժշտութիւն, ռազմախաղեր եւ զանազան մրցումներ: Ամանոր կը Հայ ժողովուրդին համար: Հին տարուայ երակայրիքը նուիրել պէտք էր երբ երակատարութիւն եւ նոր աննկարագրութիւններով նայիլ՝ Նոր Տարուայ եւ անոր բերելիք բարիքներուն:

Հայ ժողովուրդը, երբ աւանդական տօնակատարութեանց, երբ հոգիի ցնձուփեւնն էր որ կ'ազատակէր առ երկինք եւ բնութիւն: Պէտք էր որ արթնանար հողը Հայրուկներու կրունկներու թոփուներն տակ: Պէտք էր կարկաճէր ջուրը եւ իր հայելին մէջ խանդաղատանքով գտնէր նայիրեան արջիկներու բեկբեկուն պատկերները:
Այսպէս էր որ կը տօնակատարուէր Ամանորի յիշատակութիւնը, որուն գեղեցկութիւնը՝ կարօտի եւ բարձրանքի կը վերածուէր Արտաշէս Արքային

For centuries, the Dater Monastery in Soviet Armenia was a center of spiritual 'rayonnement' for the Armenian people. However, the earthquake of 1925 delivered a great blow which led to the collapse of this monastic complex.

Fortunately, the Armenian Government at present is spending millions of rubles to renovate, not only the Cathedral of Dater and other surrounding buildings, but also in repairing and enlarging the road leading to Dater. This road is carved through an expanse of awe-inspiring, rough and harsh terrain. We are reprinting here a rendering of a mural depicting the angels as they sing the good tidings to the shepherds of the birth of our Savior Jesus Christ.

THE ARMENIAN CALENDAR

As, by the Grace of God, we are entering a new year, it might interest our readers to know something about the calendar the Armenians used in olden times. Armenian sources give scanty information about Armenian computing systems. Movses of Khoren, our first historian, tells of Ardashes I (B. C. 189-160) who gave order to the Armenian Calendar System. However, long before Ardashes I the Armenians had their own system of computing time. Our pagan forefathers, for example, used the solar system as a guide to telling time. This method continued up to the recent centuries as can be seen on the walls of many a church in Armenia.

The oldest Armenian Calendar Year is the one named after Haig. According to Father Ghevont Alishan the victory of Haig over Bel occurred in 2492 B. C. on Navasart I, August 11th. If you would like to know the Armenian date today you must add 1986 to 2492 which will bring you to the beginning of the existence of our venerable nation, 4478 B. C.!

According to the old Armenian Calendar, the year was divided into twelve months of thirty days each, and a thirteenth month of five days called 'Haveliaz'. The names of these months were: Navasart, Horec,

(Cont. on page 2)

(Շարք էջ 5)

Մուժ գեյեր էր: Ամենուրեք քար լաւթիւն: Անկողնիս վրայ երկնցած, պատուհանիս բաց-
 ւածքն կը դիտէի դուրսը, զէպի վեր՝ հոն՝
 երկնաքերներու քարեղէն կոյտը: մինչ դուրսի
 հովը, պատուհանս չեա խաղ կը խաղար եւ անոր
 բացածքներէն, սուրցով մը իր երաժշտութիւնը
 կը նուազէր, խզելով գիշերային այդ մուժ եւ
 խորհրդաւոր լաւթիւնը: Կը սպասէի քուհիս
 ժամանման:

Ստացար էի: Քարգամանցաց տօնը արդէն իսկ
 անցած էր կարծես լաւթիւնամբ: Նոյեմբեր էր, եւ օրը
 կիրակի: Առաւօտեան յաւարտ Ս. պատարագին
 կատարուեցաւ Կոմիտաս վարդապետի մահուան
 50-րդ տարեկիցը, աներ Տէրը պետի ըլլայ ըսել՝
 70-րդը: Աե՛ծ Եղևոնէն, ի՞ր եղևոնէն հաշուելով:
 Կոմիտասը խելագարուա՞ծ ... Հայոց երգի վար-
 պետ վարդապետը խելագարուա՞ծ ...

Յորհրդաւոր էր օրը: Յորհրդածուրբիամբ Լեցուն
 օր մը: Վերջապէս սակայն ժամանեց սպանելին՝
 քուհիս, եւ թարթիչներս կամաց կամաց
 խոնարհեցան եւ իրարու համբար մը տուին,
 կարօտի համբարը մը, եւ խոստացան իրարու՝
 առաւօտեան քածուրիլի:

Ովկիանոսի մը եզերքն էի, միս մինակ:
 Ովկիանոն մշտաբթիւն ակթեները, երբեմն երբեմն
 իրենց փրկուչներովը ճերմակ, կը քերէին ոտքիս
 տակը, ակնթարթային փշաքարում մը տայով մարմ-
 նիս: Յուրա էր, եւ ես բողբիկ: Հեռուէն ազմուկ մը
 կուզար, խնդու-գի ձայն էր կարծես, ուրախութեան
 աղաղակ, կար նաեւ լացի ձայն, հառաչանքի: Քէ՛
 հարսնիք կար, թէ՛ թաղում: Մովուն մէջէն
 յանկարծակի ազմկարար թափօր մը գուրս եկաւ,
 լաց ու կծու՜ր. եւ թափօրին արջեւէն մանուկներ կը
 քաղէին, քարի եւ հայկական աչքերով եւ որոնք
 ձեռամբարձ Սալտոցի սուրբ եւ մեծատառ տարեքը
 կը տանէին զէպի առադուտըը ովկիանոն, որուն
 վրայ նադուածա նշմարեց փորուած լայն փոսեր,
 մարդ մը ամբողջ կու տուող փոսեր: Այո կը տա-
 նէին ուղիղ հոն, բայց որքան կը յտաջանային,
 կարծէք փոսերը զէպի ետեւ կ'երթային, կը
 չհեռանային ... Այո թաղումն էր այդ Մալտոցի
 սուրբ տառերուն: Փոսերէն անդին, միայնակ
 մայրի մը վրայ նստած մարդու մը, ուրուսազգի՞ծ
 կ'երեւէր: Մուժ էր չտրտրին, մո՛տ չունէր ձեռքին եւ
 կը չէկեկար:

Անդին լուսաւոր էր քիչ մը եւ ուրախութեան
 աղաղակներ կային, կարծես զատապա՛ծ մըն էր, եւ
 ուսուցչին խորունկ ձայնին կը յաջորդէին
 մանուկներու զել, ուժեղ եւ ուրբա կրկնումները:
 Կանձ առի քիչ մը չեռուն, մուրթին մէջ, դիտեցի եւ
 ունկնդրեցի: Օղակապտիկ, աւազին վրայ նստած
 էր այճե՛ր ձերուկ պապիկ մը, իր չուրջըտուրը
 հաւաքած անուշ հոգեիով մանուկներ, որոնցմէ՛
 իւրաքանչիւրը իր ձեռքին ունէր վառած մո՛տ մը,
 որոնց փայլքը խաւարին մէջ կարծես արեւի աչքառու
 էր: Օճերունին Այբ, Բեն, Գիմ-ը կը սորվեցնէր
 իրենց: Այբ, Բեն, Գիմ՝ ե՛լ, Յի՛վակիմ, Դայ Յե՛չ
 Զա, լճի՛ր եզան ... Այո ինչն էր, յիշեցի,
 Գալչոյեանի Մամբրէ արքան. իր 80-ամեայ
 տարիքին սորված Այբ ու Բենը կը սորվեցնէր
 մանուկներուն: Յանկարծ դասը կանգ առաւ,
 մանուկները լռեցին, եւ ձերուհի ուսուցչին ձայնը
 արձագանգելով մարեցաւ: Օճերունին ձակոխ
 կնճիտները երեւցան մո՛տի լոյսին տակ: Զայն մը
 կուզար չեռուէն. ինք ծանօթ էր այդ ձայնին: Մո՛տ
 մը առաւ ձեռքը եւ Այբ Բեն Գիմ-ի լուսաւոր էջերէն
 վառեց զայն: Մանուկներուն դաղար ստաւ եւ ինք
 քայլերը ձայնին կ'որմ՝ երկարեց: Երբ մօտեցաւ
 միայնակ մայրին, յանկարծակիի եկած քայլ մը
 ետեւ քալուեցաւ: Ուրուսականը մարդու դիմապիծ
 ստացած էր: Մալտոցն էր, ձերուհին աչքերը
 սրեցե՛ք. երա՞զ էր տեսածը թէ՛ իրական. Մեարդը

OUTREACH

Archbishop Mesrob Ashjian
 Prelate
 Mary Hamparian - Editor

OUTREACH (USPS 426-490) is published
 monthly by the Prelacy of the Armenian
 Apostolic Church of America, 138 East
 39th Street, New York, New York 10016.
 (212) 689-7810. Unsolicited manuscript will
 be considered for publication; please include
 a stamped, self-addressed return envelope.
 We reserve the right to edit articles in order
 to conform to space limitations. Signed ar-
 ticles do not necessarily reflect the policy of
 the Armenian Apostolic Church of America.
 Send all correspondence to the above address
 to the attention of the Editor. Printed in the
 United States of America. Second class
 postage paid at New York, N.Y. 10016.
 Postmaster: Send address changes to
 Outreach, 138 E. 39th St. New York, N.Y.
 10016

Մալտոցը կուզա՛ր: Մալտոց, ի տես ձերուհի ու-
 սուցչին, լացը, գայեց եւ արցունքները այտետուն
 վրայ սատուց կապեցին: Մո՛ղբ խնդրեց, Այբ Բեն
 Գիմ-ի լուսաւոր էջերէն վառուած մո՛ղբ, որուն
 երկար նայելու կը հրճուէր, բայց քիչ անդին երբ
 որ փարեք տեսնէր կուզար: Ա՛յն մը կուզար, մէյ մըն
 ալ նայիս կը ինքզար:

Ավիքներու մեղեդիին չեա յանկարծ երգի մը եւ
 արինքի երաժշտութիւն մը գարկաւ ականջիս ...
 Զայնը կամաց կամաց կը մօտենար ... Վարդապետն
 էր, Կոմիտասը, ուրախութեան երգեր կ'երգէր:
 Երգը կեցուց, փոսեր կային դիմացը, մարդ մը
 ամբողջ կու տուող փոսեր, եւ երբ նադուածը վեր
 առաւ, դիմացը տեսաւ Մալտոցն եւ երկու վար-
 դապետները իրար ողջունեցին: Դէ՛մ դիմաց էին
 Մեարդը Մալտոցն ու Հայոց երգի Մալտոցը:

Կոմիտասը Մալտոցի զէմբը տխուր տեսնելով եր-
 գեց անուշ ու մերմաձայն՝ «Միկրտս մնամ է Լէն փլած
 տմէլ, կառորիզ գեղրամներ յախտով եմ սիրմնը, բայն
 պիտի դնն մէջ Կայրի ծառինը ...» Վայրի ծառերը:
 Եւ թափօրը մանուկներուն կամաց կամաց կը
 յտաջանար զէպի առադուտ փոսերը, ձեռամբարձ
 բռնած Սեծատար Այբ-ը, Բեն-ը, Գիմ-ը եւ այսպէս
 շարունակաբար ... Եւ Կոմիտաս վարդապետը ի
 տես այս թաղման թափօրին, ձայնը ձգեց «Գաղումն
 ա ձիւն ա անը ...»: Մանուկները հասան փոսերուն
 առջեւ եւ Մալտոցի սուրբ եւ մեծատառ գերբը մէկ
 մէկ իջեցուցին փոսերուն մէջ, որոնցմէ՛ արեւն-
 արցունք, արեան կարմիր կաթիլներ կը կաթիլն
 աւազէի վրայ: Մալտոցը հոգեկարգի մէջ էր. եւ
 Կոմիտաս վարդապետը տարեկին հոսող արեան մէջ,
 Հայոց երգի ջարդը տեսաւ, սպիտակ եղե՛նք տեսաւ.
 Հայոց, որ բնաւ նոր է՛, պատմութիւն ունի:
 Կոմիտասը Հայոց գուրումնը տեսաւ, Հայոց ձուրումը
 տեսաւ եւ խելագարեցաւ ... Կոմիտասը երկրորդ
 մանգամ խելագարուեցաւ: Եւ Մալտոցը երկրորդ
 մահամբ աչքերը գացեց արցունքներուն մէջ:
 Անդին անդին թափառելով Կոմիտասը մուրթին մէջ
 կը կրտուէր իր ետին ձգելով պարզ ու խորունկ սա
 բառերը, «Հա՛գար ախտաւ, Մո՛ղպց Մի՛րքէ ...»

Մամբրէ արքան մէջնեղ չկար, բայց չեռուէն
 կուզար իր գատաւադուրբեան ձայնը:
 Մանուկներուն դաղարը վերջ գաած էր, եւ ինք այս
 անգամ արեւ զինակամութեամբ կը զատաւանդէր,
 տղաքը շատ բաներ ունէր սորվելիք տակաւին:
 Յանկարծ գորաւոր ակթի մը ջուրը ոտքիս
 գարկաւ եւ դողացի ...: Ընդհատ ցատկեցի
 անկողնէնս: Երգ էր: Շունչ մը արի: Խանգարած
 էի թարթիչներուս համբարը, եւ խոստմտաբար
 դարձուցած գանձը: Հովիկ սուրբը իր մեղեդին կը
 շարունակէր պատուհանիս ձակոխկներէն: Դուրսը
 մուժ գեյեր էր տակաւին: Այս ի՞նչ երազ էր,
 Աստուած իմ: Փունը զարձե՛սք փախաւ դիւ ձգելով
 մոտածուհներուս աշխարհիս մէջ: Ստանձեցի.

Քէ՛«Հայեր» կան որոնք Կոմիտասը երկրորդ ան-
 գամ ըլլալով եւ թերեւս քաններորդ անգամ ըլլալով
 կը խելագարեցնեն, երբ անոր երգերը չեն երգեր,
 երբ օտար է իրենց շուրթերէն դուրս եկող եղանակը
 եւ երգը: Քէ՛ կան «Հայեր», որոնք Ս. Մեարդպի
 անհիւնները երբէք հանգիստ չեն ձգեր Օշականի
 ամենատարբ գերեզմանին մէջ եւ գայն երկրորդ
 մահուամբ կը սպաննեն: Եւ ... Հայոց Այբ ու
 Բեն-ը կը թաղեն, ակեւս լոյս աշխարհ՛ չե՛րեւելու
 գնով:

Բայց կան Հայեր տակաւին, իրաւ Հայեր, որոնք
 Կոմիտասի չեա միայն երգեր կ'երգեն,
 ուրախութեան եւ արցունքի, եւ Մալտոցի քարացած
 արցունքներուն ջերմութիւնը կուտան իրենց
 լեզուին, կը չքացնեն գանձը, անոնց տեղը
 դրոշմելով ուրախութեան յաւերժական ժպիտը
 Մալտոցի զէմբին:

Ինչ լաւ կ'ըլլայ այդ հայերուն թիւը բազմանայ:

Նիւ Եորք

Ստասկ Սոկ. Քէցոփոճեան

SOMEDAY THERE WILL BE
 A REAL CHRISTMAS

The world each year is reminded of Christmas
 in an outburst of generosity toward kin folk and
 friends. But the gifts mostly are of material
 things. The voice of the spiritual is rarely heard
 above the din of the crowd. We recite the rituals,
 but do we fulfill the words which speak the true
 creed?

"This is an age of decaying morals and of
 crass materialism. The prophets of old have been
 silenced ...

"Someday there will be a real Christmas ...
 But the real Christmas will never come through
 the electric display of slogans or the myriads of
 tinselled trees exhibited along our thoroughfares
 ... Someday there will be a REAL
 CHRISTMAS."

There is a definite note of pathos in this
 editorial of "U.S. NEWS AND WORLD
 REPORT, by David Lawrence (1955). Some
 thing is missing in the celebration of this land-
 mark holiday, Lawrence observes, because there
 is little substantial change which occurs. Secular
 materialism maintains its strangle hold on socie-
 ty. So in the thick of the seasonal activities,
 wistfully eyeing the future or nostalgically cling-
 ing to the past, we promise ourselves that some-
 day, someday there will be a real Christmas.
 Could there ever be a real Christmas? When will
 it happen if people procrastinate and rationalize,
 excusing themselves from the claims of Jesus
 Christ Who came to bring joy and peace, to free
 us from the bondage of sin? He came to make
 things right. He came to offer the solution for
 the needs of this broken world. But people are
 not finding that solution because they are not
 turning to Jesus. Only when there is time for
 Him, when people turn to Christ as the Lord,
 will there be a real Christmas.

THE ARMENIAN CALENDAR

(Cont. from page 1)

Sahmee, Dereh, Kaghovz, Aratz, Mehegan, Arek,
 Ahegan, Marery, Markatz, Heroditz, Haveliatz.
 More interestingly, each day of the month had a
 special name, each of which were taken from
 Armenia's numerous localities and divinities. These
 names were: Arek, Hrant, Aram, Markar, Ahrank,
 Maztegh, Asdghig, Mihar, Tzobaper, Mourtz,
 Yerezgan, Ani, Barkhar, Vanadoori, Aramazt, Mani,
 Asag, Massis, Anahit, Arakadz, Kerkour, Gortouik,
 Dzemaq, Loussag, Tzeron, Nebad, Vahakn, Sim,
 Varak and Kisheravar.

Our forefathers went even further than that. They
 divided the day into 24 equal sections giving each sec-
 tion a name. The names of the daytime hours were:
 Ayk, Dzayk, Dzayratzai, Djarakaytrial, Sharavighal,
 Yergrades, Shantagogh, Heragat, Hourpaytial,
 Taghanial, Arakod and Arpogh. The night time hours
 on the other hand were: Khavaroug, Aghhamoughch,
 Metatzai, Shaghavod, Gamavod, Paragan,
 Havatapial, Keghag, Loussadjem, Aravod,
 Loussapayl and Payladoo.

As someone well versed in the Armenian language
 will discover, these names are not only names of hours
 but describe the actual physical state of the day such
 as the position of the sun, the temperature, etc ...
 The Armenians continued to use this calendar until
 they followed the universal Julian Calendar, but in the
 6th Century A.D. they decided to have their own calen-
 dar to further accentuate their independence from
 other nations. The new era started on July 11 in 552
 A.D. All manuscripts and church inscriptions have
 used this computing system, therefore, whenever we
 come across an Armenian date with Armenian letters
 we have to add 551 to get the equivalent in the Chris-
 tian era. For example the year 1986 is nothing but 551
 added to 1435.

Finally, in 1974 the Armenians started to use the new
 Gregorian Calendar System which, by that time, was
 adopted by almost all the world starting from the year
 1583 when it was reformed by Pope Gregory of Rome.
 Now, there is a difference of 13 days between the
 Julian and Gregorian calendars, and there are still dif-
 ferent ways to compute the date of Easter. It so hap-
 pens that in 1986 we will celebrate Easter on March
 30th while some people such as the Greeks, Russians,
 Armenians in Greece and Armenians in Jerusalem will
 celebrate Easter on May 4th. Confusing? Perhaps, but
 still it is admirable that man, the crown of the Crea-
 tion, has been able to master the concept of time which
 made him appreciate its value, and as the Bible says:
 "See then that ye walk circumspectly, not as fools, but
 as wise, redeeming the time, because the days are evil."
 (Ephesians 5:15-16).

«ԱՆՆԻԲԱՆԸ ՀՌՈՄՄԻ ԴՌՆԵՐՈՒՄ ԱՌՋՔԻ ...»

(ԲԱՆՆ՝ ՎԱՍՄՆ ԻՆՎԻՍՈՒԹԵԱՆՆ, ԱՐԹՆՈՒԹԵԱՆՆ ԵՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆՆ)

Մէկ ամիսէն, ժամանակի տեւողութեան վրայ, կը փակուի չայկական Երեւնի Եօթնասուրենամեակը:

1985-ի արեւածաղին, Յունուարին, Հայրապետական Կոնգրակով Մեր պատգամը ուղղած էինք մեր սիրեցեակ ժողովուրդին: Նոյն այս տարուան մարտամարտին, Դեկտեմբերի առաջին օրը, սրտի պայտը կը գլանէ Հայրական այս իօսօքը ուղղել մեր բոլոր հաստացեալներուն, անխորի, մեր բոլոր թիւներուն մէջ:

Ա.

Հոգեկան ցնծութեամբ եւ Նպատութեան ու գնահատանքի յերմ գագաղմաներով վկայ դարձանք այն պայծառ եւ յողովէ երեւոյթին, որ Նոր արթնութեամբ, կենսանորոգ գիտակցութեամբ եւ մասնաւոր միանշարտ ու միասնական ջանքերով Հայ ժողովուրդը գիտացաւ արտայայտել իր հաստատարութիւնը նահատակներու տուրք կտակին եւ իր հետեւողութիւնը անոնց լուսապիտ ուղիին: Կը հաստատանք, որ Ազգիկեան նահատակներու երկնաւանդակը իրենց երանակալ կարգերուն մէջ հրճուեցան տեսնելով մասնակց երբ սերունդներ մէջ մազկտրէն ալիքարուարող ինքնազոհակողութեան եւ ինքնագործման կենսաընթացը՝ որպէս Նոր աշխարհի, Նոր ժամանակներու մէջ Նոր ոճով գոյամարտի ոգին արտայայտող ճանապարհ:

Ականատի եղանք Հայապալել եւ Հոգեզուարճ տեսարաններու եւ մասնակց յերջնելող զհպգներու Անթիլիսայի մէջ թէ Պէնյուրթի: Անձամբ գացիք մինչեւ Տէր-Ջօր, անցնելով Հայնպէն եւ վերադառնալով հերոսական Մուսա Տաղի շտապօր ու ժառանգորդ Այնճարի գիւղատանին վրայով: Ստէյն հետեւեցանք ժամուկին եւ իրանցիկ դարձանք Հայաստանի թէ Ափիւրթի մէջ կատարուած ոգեկոչումներուն, կրօնական, ազգային, մշակութային, քաղաքական, երկրասարքական եւ այլ Հանգամանքներով եւ երեսներով յատուկացնուած: Պորապէս ազգուեցանք եւ տպաւորուեցանք մասնաւորաբար Ռապիւնիկները մէջ վերապարող մեր հայրերուն եւ մայրերուն ընծայուած այնքան սրտազբաւ եւ օրինակելի Համայնական յարգանքն, որ վերակենսայնութեան հոսանք մը տարածեց Հիւսիսային Ամերիկայի ողջ տարածքին վրայ, գոհարանակալ ապրուեցներով լիացնելով կենքը վերապարողաց եւ պրկելով կամքերը ապրողաց եւ ապրեցանք ...: Տեսանք Հայ թէ օտար Լեզուով լոյս ընծայուած Հատորներ, Հատորիկներ, յօդուածներ, յօդուածաշարքներ, Նոր հետաքրքրութեանց որդէս գրահարում եւ գրքիւ՝ միանգամայն: Տեղեկացանք միջնագային ժողովներու մէջ Հայ ժողովուրդի իրաւունքներու հարցին վերաբարձման եւ դրական այն արձագանքներուն, որոնք Հատուակի կանոնի եւ Հատուակի պերճաբար կերպով պէտք էր Նշէին միջնագային շրջանակներու մէջ՝ որպէս արդարութեան ձայնին հարազատ զօրանջները:

Այս բոլորը, եւ դեռ Հայտ ուրիշներ, յարանման եւ յարակից երեւոյթներ, պիտի մնան ժամանակ մը մեր յիշողութեան մէջ, պիտի անցնին պատմութեան տարեգրութեան էջերուն եւ պիտի յիշատակուին գալիք սերունդներուն կողմէ:

Այսօրն՝

Այս բոլորը՝ վասն «գրոց յիշատակի» ...

Մտա օրէն բացուելիք տարին եւ դեռ գալիք տարիները ի՞նչ բանով տարբեր պիտի ըլլան Եօթնասուրենամեակէն առաջ եկած ու անցած տարիներէն: Որակային, ոգեկան, ներքին, անձնական թէ հասարական մեր գոյակեցույթն եւ լինելութեան ընթացքին մէջ ի՞նչ փոփոխութիւններով պիտի արժեւորուի «Գրդառատ գնացիւր» կենսատուրուած եւ իրացած այս տարին:

Ինչպէս սկսնորհեալմանուագի մը վերջին մասը կ'ըլլայ գագաթնացումը բոլոր գայն կանխող մասերուն, ինչպէս գմբէթը կ'ըլլայ տաճարի մը կառուցներուն սլացիկ հանգուցումը ու ներդաշնակութեան խորհուրդով անոնց իմաստաւորումը, ինչպէս մարդիկին Համար վազքին վերջին հանգրուանը կ'ըլլայ անոր ճիգերուն գերազանց՝ վերջագոր առտիճանի խտացումը, այնպէս եւ այս տարուան Դեկտեմբերը պէտք է դառնայ Եօթնասուրենամեակի մեր ոգեկոչման բոլոր արդարեւներուն արժանի եւ արժեքնոր պատկումը:

Բ.

Այս ուղղութեամբ իմ հայեցողութիւնը այնքան չի սլաքուիր զհպի Նոր եւ շքեղ Համաժողովորական տօնակնդրութիւններու կողմը որքան կը սեւեռուի զհպի ներհայեցողական գիտակցութեամբ խորացումը, իւրացումը Եօթնասուրենակի ոգիին, անոր տարրացումը, ընդհանուրումը մեր շարունակութեան, կեցողութեան, վարձարձերին եւ գործունէութեան մէջ: Հիմա ժամանակն է որ Եօթնասուրենամեակի լուսաճաճանչումներու ճատագայթները հասարակեցնեն եւ սեւեռենք մեր անձերուն վրայ, մեր գոյութեան թէ՛ անխտակամ

եւ թէ՛ համայնական այսինքն՝ թէ՛ մեր ԵՄ-ին եւ թէ՛ մեր ԵՄ-ՈՒԹԵԱՆ վրայ:

Աւետարանական պատկերացումով այս տարին եթէ «առ» եղաւ մեր Համայնական կենսոյթին, հարկ է որ այդ աղին համը չցնդի տարուան 385-րդ օրը:

Եթէ «Ռոպ» եղաւ մեր ոտքերուն առջեւ, թող «գրուանի տակ» չըզուի տարուան աւարտին. եթէ «Քաղ» եղաւ մեր Հոգեւոր-ազգային սեղանին, պարտ է որ անօթի չճանք անկէ՝ երբ տարին կը մեկնի զհպի պատմութիւն:

Եթէ «ՔՔՅՈՒՐ» գարձաւ մեր ապրումներուն աշխարհը խմորելու գօրուածքամբ, անհրաժեշտ է որ անոր խմորելու կարողութիւնը չցամաքի, երբ 1985-ը որպէս թիւ սրբուր մեր տարեցոյցին վրայն:

Եթէ «ՃՈՒՐ» եղաւ մեր կենսոյթի անդատանին մէջ Հոգեւոր-ազգային կանաչութեան Նոր ու վառ գոյնը վերակենդանացնելով այնտեղ, թող անոր ոտազողական ներգործութիւնը մշտահոս մնայ երբ այս տարուան ժամանակային գնացքը հասած ըլլայ իր վերջակէտին:

Ահա այսպիսի օրոքամարտութիւններէ մեկնելով՝ կ'ուզեմ որ Հայ ժողովուրդի բոլոր գաւակներուն — նահատակներու Հառակիւններուն — մտքի սլացանքը ուղղուին իրենց անձերուն մերթիւմ աշխարհներուն վրայ: Իմ ամենաշերմ փափաքն է, որ ամէն մէկը ինք իր մէջ նայի եւ ինք իրեն տայ սա երեք իրերհարողորդ հարցումները:

- Ի՞նչ էի Եօթնասուրենամեակի ատաք.
- Ի՞նչ եղաւ Եօթնասուրենամեակի ըմբօսցիւմ.
- Ի՞նչ պիտի ըլլամ Եօթնասուրենամեակի Երբ:

Եւ որպէսզի ինքնահայեցողութեան այդ ճիգը Հառարձուի ու չնօսուրնայ այլազան երեսներու եւ երեւոյթներու մէջ տարրաներով, կ'առաջարկեմ որ իրականացուիր այդ հարցումները սեւեռէ

- իր ինքնութեամբ (identite)
- իր գոյութեամբ իմաստով (raison d'être), եւ
- իր առաքնութեամբ (mission), այսինքն՝ իր գոյութեան նպատակին կէտերուն վրայ:

Գ.

Կուսածէ վերէ, որ կ'ապրիք իմեւութեամբ տազմապ մը յառակալ սփիւրթեան մեր կենսակենսակին մէջ: Սա հասարակաց տաղանդ մըն է բոլորիս Համար: Բայց ասիկ անկէն, եւ մասնաւոր աշխարհի այս օրերու դրուածքին մէջ, արժեքներու շփոթութեան եւ զհպի մակերեսայնութիւն եւ զհպի Նորագ մարդկայնութիւն գացող հոսանքին մէջ, այդ տաղանդը ունի նաեւ եւ բնականաբար անճանկամ, անճանաչամբ բնորթ մը: Անշուշտ, բոլորս ալ մարդ ենք, այդ թէ կին, բոլորս ալ Հայ ենք, ուր ալ ըլլանք: Բայց մէկը Հայր է, միւսը՝ մայր, մէկը եկեղեցական է, միւսը՝ աշխարհական, մէկը ուսուցիչ է, միւսը մտաւարական, մէկը գրագէտ է, միւսը՝ արուեստագէտ, մէկը վաճառական է, միւսը՝ գործարանատէր, մէկը արհեստաւոր է, միւսը՝ աշխատաւոր, մէկը գործատէր է, միւսը պատեմայ, մէկը տարէց է, միւսը՝ չափահաս, մէկը երկրասարդ է, միւսը՝ պատանի, մէկը այս Համայնքին կը պատկանի կամ այն Համայնքին, մէկը՝ այս քաղաքական կուսակցութեան կամ այս կամ այն մշակութային, բարեախրական, երկրասարդական, մարդական, հայրենակցական միութեան, մէկը հարուստ է, միւսը՝ բարեկեցիկ կամ կարիքաւոր: Եւ դեռ այսպէս տարբեր-տարբեր կեանքի առապարկներու եւ շքանակներու հանգումները կը գունդորդուին մեր հասարակաց լոյս-ինքնութիւնը հարուստները:

Հիմնական հարցն այն է, թէ ո՞վ էմ եւ այս բոլոր մարդաբար ապրելու հանգամանքներուն եւ հարցին լինելութեան գոյակեցույթն մէջ: Ե՞մ չէտօրէն, լիովին ու վառօրէն այն ինչ որ եմ անհատապէս, թէ եմ պատանաբար, խաղաղաբար, կեանքի առապարկներու եւ շքանակներու հանգումները կը գունդորդուին մեր հասարակաց լոյս-ինքնութիւնը: Հիմնական հարցն այն է, թէ ո՞վ էմ եւ այս բոլոր մարդաբար ապրելու չէ բան մը չըլլայ ...: Հետեւաբար, բուն ինդիքը իմ Ի՞նչ ըլլալուն մէջ է: Ուրիշ խօսքով՝ ինքնութեան վաւերականութեան հարցն է որ այս օրերուն սուր հանգամանքով կը դրուի, կամ պէտք է որ դրուի, որովհետեւ աշխարհի մէջ տիրող արագ եւ ազդեցիկ հարցրակ-ցութիւններու եւ փոխ-ազդեցութիւններու յարաբերութեան օտակ յաճախ մեր ինքնութիւնը ուղիւններն են որ կը հազցնեն մեզի անկէ՛ք քան մենք է որ կը ճշդենք մեր ազատ եւ անկաշկանդ կամքով եւ սեփական տուեալներով ու արժեքակներով:

Նայինք մեր շուրջը:

Մեր կենսոյթին արտաքին պարունակը այնքան խճորուած աշխարհ մըն է, աչքեան յարափոփոխ, գագաթանքներուն վրայ այնքան դիւրաւ եւ տիրապետեցողիկ ազդող լարդ-անտողական (audio-visual) միջոցներու ներգործութեան տակ, որ յաճախ կը տարուինք — եւ անկի յաճախ անգիտակցօրէն, անուշադրաբար եւ անհակակցիւ կերպով — հետնուելու աւելիք քան ըլլալու, կազմու

աւելի քան կիտանու, ընդունելու աւելի քան իլրացնելու, այսինքն՝ ընտրողաբար մեր ինքնութեան խառնելու, առանց այդ ինքնութիւնը ազդուելու, խճճելու եւ շփոթի ու անորոշութեան վերածելու ինչ որ սեռակ մը ինքնութեան մաս է սովորական մասէն առաջ ...:

Ափիւրթի մէջ Հայ ապրիլը հեշտութեան հետ չի կրնար հաշտուիլ: Կ'ենթադրէ պրկուած ճիգ, Հարունակական ինքնազննութիւն, մշտատեւ ինքնաքննարկացում, եւ այս բոլորին հետ բայց բոլորին արեւի՝ գոռոզութեամբ, ի հարկին, կամարող գրկանքի յանձնատուամ: Հայուն կենսաբը հոսանքին հետ սահել երթալու գնացք մը չէ: Այդպէս չեղաւ մեր նահատակներուն Համար: Կրնային իրենք ալ կենքի սովորական հոսանքին հետ սահել երթալ եւ հետեւաբար ապրիլ՝ բայց հայութիւնն էր որ պիտի վճարէին որպէս գին իրենց ապրելուն: Իրենք նախընտրեցին կելրեթին միւս ճօտըր — իրենց անհատական կենսաբը վճարել որպէս գինը իրենց ապրել հասարական կենսոյթին:

Այսօր պայմանները փոխուած են: Մեր կենսաբը որպէս փրկարկն ընծայելու գերազան հարկին տակ չենք: Բայց, չմոռանաք, գոռոզութեամբ ոգիին ժառանգորդներն ենք եւ չենք կրնար մեր ժառանգը կորսնցնել: Որովհետեւ այդ պարագային, մեր թշնամին հասած կ'ըլլայ իր նպատակին եւ մեր նախապայմանը վերացուած կ'ըլլան մեծցեցեցեցութեամբ ...: Սրբապրծութիւնն է այդ: Մեր հայրերը Հատ սրբանք գործած կրնան ըլլալ, բայց այս մահացու սրբանք չեն գործած: Եթէ գործած ըլլային՝ մենք այսօր ապրող ազգ մը պիտի չըլլայինք ...: Անոնք իրենց արեան մէջ, իրենց գոյութեան տարբերուն մէջ խառնած էին այն հաստաբը, որ կը բերի Ֆրիստոսի կենսապարգեւ սա իօսօքերէն: —

«Եթէ մէկը կ'ուզէ հետնուիլ՝ թող իր անձը ուրբանայ եւ իր իօնը ամեն օր առնէ եւ իմ Եստիւտ փաւ: Որովհետեւ ամ որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցնել՝ պիտի կորսնցնէ զայն եւ ամ որ իմնի համար իր անձը կորսնցնէ, զայն ապրեցուցած պիտի ըլլայ»: (Ղուկասու Աւետարան Թ. 23-24):

Ինչպէս առանց խաչի քրիստոնէութիւն չկայ, այդպէս եւ, ու առաւել եւս, առանց խաչի հայութեան չկայ: Ան որ ինք իրմով, ինք իրեն համար կ'ապրի, խոտին պէս պրկու երթաւ: Բայց ան որ իր կենսաբը իր անհատական անձէն անդին՝ Աստուծոյ եւ Ազգին հետ եւ անոնց Համար կ'ապրի, անոր հետ իր անձը Հաղաթելով, ինքզինք ապրեցուցած կ'ըլլայ յաւերժութեան շունչով:

Սա՛ է Ֆրիստոսի ճշմարտութիւնը: Են ոչ ոք կրնայ ստուեր բերել այս ճշմարտութեան վրայ: Սա՛ եղաւ նաեւ հայութեան ճշմարտութիւնը: Մեր նահատակները տուին այդ ճշմարտութեան վերջին ու անհերքելի ապացուցը ինչպէս տուած էին իրենց հայրերը դարերու ընթացքին:

Սա՛ է ճշմարտութիւնը նաեւ այսօր՝ եւ պիտի ըլլայ նաեւ վա՛ղը: Ճշմարտութիւնը, սակայն, ոչ երբէկ ունի, ոչ այսօր եւ ոչ ալ վաղը: Անոնց մէջէն կ'արտայայտուի, անոնց բանաւածքին մէջ կը մարմնանայ, բայց անոնցմով չի նուաճուիր, գանձու կանգնանցիւ: Ճշմարտութիւնը յաւերժական է: Ճշմարտութիւնն է որ կը փրկէ — «Ճշմարտութիւնն ազատանցէ գձնք» (Յովհաննու Աւետարան Ը. 32): Աւազեկական յոտակ ուսուցումն այն է որ մենք ուե՛հ ձեւով չենք կրնար ճշմարտութեան հակառակ երթալ եթէ մարդ ենք եւ մանուսանը՝ քրիստոնեայ: Ճշմարտութեան վերակացուններն ենք եւ հրաւիրուած ենք հակելու որ մեր ոտքերը չննդուին ճշմարտութեան ուղիին: «Ոչ կարեմք ինչ հապառակ կալ նշմարտութեան, այլ վերակացու եմք նշմարտութեան» (Փրկող Թ. Կորնթեացաց ԺԳ. 8):

Ըտուած է որ Անդր Երկու անգամ իր ծնի: Առաջին անգամ ծնած կ'ըլլայ Երբ իր ձօր արգանդէն աշխարհի լոյսին կը բացուի. եւ Երկուրդ անգամ իր ծնի Երբ կը գիտակցի թէ ինչն՝ ծնած է ...:

Ահա թէ ինչու՛ մարդուն կենսոյթին մարդկային հարաբերական վաւերականութիւնը արդիւնաւոր է առաքնութեամբ իր գաղափարին եւ անոր իրագործումի իր ճիգին: Ըլլալ կայ եւ ըլլալ կայ: Չըլլանք որովհետեւ եղած ենք: Ըլլանք որովհետեւ կ'ուզենք ըլլալ եւ ըլլալով՝ իմաստ մը, գոյն մը տալ մեր պարզապէս գոյն ըլլալուն: Չըլլանք այսօր, սա պատճառ, վաղը կամ ուրիշ պահերու չըլլալու պէս բան մը ըլլալու համար ...: Ըլլանք վառ գոյնով, ըլլանք համով-հոտով, ըլլանք ըլլալու արեւեակ ոճով եւ ոչ թէ լուսանային կամ աստեղային կրաւորականութեամբ, կիսազոյն, մեղկատակի եւ ընկալաւոր: Երբ մարդիկ մեզ գիտեն՝ թող իրենց աչքերը թարթեն կամ սեւեռեն եւ ոչ թէ չտեսնելու պէս հայեացք մը ձգեն եւ ստուերի պէս քաշեն:

Հայ Եմք՝ այրի:

Բայց Հայ ըլլա՛մք, մասնաւոր:

Ոչ տակ անուամբ ու արեամբ, ճակտի գիրով կամ ծնողաց որոշումով:

Ըլլա՛մք մեզմով, լիովին, գունակաւ, ճատագայթաբար, հարազատօրէն, բնաբոյր ծաղկի նման եւ ոչ անբոյր ու խաբուսիկ արուեստականչին (Շար. էջ 4)

PARAGENTIAN WEEKEND '86

WORCESTER MARRIOTT, MASS.

ԲԱՅԱՌԻԿ ՊԱՏԵՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՔԱՍԵԼ ՄԵՐ ՈՒՍՏԱՌՈՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒ ԾԱՄԲՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԵՐՈՒՍԱՂԻՄ

ՈԳՍԿՈԶԵՑԻ ԿԱՀԱՍՏԱԿԱՑ ԹԻՇԱՏԱԿԸ ԱՊՐԻԼ 24-ԻՆ՝ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

ՏՕՆԵՑԻ ԳԱՏԻԿԸ՝ ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԻ ՄԷՋ

Երկու շաբթուան Տաճարորդութեամբ մը պիտի կարենաք ոգեկոչել Ապրիլեան Նահատակաց յիշատակը Հայրենիքի մէջ, եւ շարքի մը ետք Երուսաղէմ պիտի ըլլաք, մասնակցելու համար Ասազ շաբթուան:

Ուխտագնացութիւնը պիտի սկսի երկուշաբթի, 21 Ապրիլ 1986-ին, Նիւ Եորքէն, եւ վիճենալիս ու Մոսկուայի վրայով պիտի ժամանակին հասնինք Երեւան, ուկտի երթալու համար դէպի Միժեռակազները, եւ յանձնական բողոքի դիմաց կանգնած՝ անձամբ տեսնել հրաշալի յարութիւնը Հայ ժողովուրդին: Վեց օրեր տակաւին Երեւան պիտի մնանք, եւ այցելենք Ս. Էջմիածին, Գառնի եւ Գեղարք: Երեւանի տեսարժան վայրերը, Սեւանն ու Գլաճորի համալսարանը, եւ վերջապէս ուկտի պիտի երթանք Խոր Վերայի վանքը, այնպէս որ ճանցաւ մեր հաւատոյ հայրը, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ, ամբողջ 13 տարի, ապա յարթակին դուրս գալու եւ Քրիստոնէութեան լոյս կրօնքին առաջնորդելու համար Հայոց Տրգատ թաղաւորն ու ժողովուրդը:

Ապրիլ 23-ին պիտի թողունք Երեւանը, եւ Ապրիլ 30-ին պիտի ըլլանք Երուսաղէմ, մասնակցելու համար Ասազ շաբթուան եւ Զատիկի արարողութեանը, քանի, հին տոմարով, Զատիկը կը գուգարկուի Մայիս 4-ին: (1)

Ասազ Հինգշաբթի օր, Մրցոց Յազորեանց մայր տաճարին մէջ տեղի պիտի ունենայ ոտնչուայի կարգը, եւ յաջորդող օրերուն, թէ պիտի մասնակցինք եկեղեցական արարողութեանց, թէ պիտի կարենանք այցելել Քրիստոսապիտ սուրբ վայրերը՝ Գեթեմանի եւ թափուր Լեւ, Գալիլիոյ ծով ու Նազարէթ, Բեթղէմի եւ Հայկական Երուսաղէմ: Վստահարար ամենէն խառնիչ պահը պիտի ըլլայ ասազ շաբթի օրուան «Լոյս»-ի արարողութիւնը՝ Ս. Յարութեան տաճարին մէջ: Այդ օր Ս. գերեզմանը կը փակուի, կը կնքուի, եւ, ճրագալույցի պահուն, Հայ եւ Յոյն կրօնաւորներ կը կարեն կապանքները եւ կ'առանձնանան Ս. գերեզմանին մէջ, եւ (1) Փախաճողմեր կրճաճ մնալ Հայաստան, Մայիս 5-ին Նիւ Եորք վերադառնալու պայմանաւ:

«ԱՆՆԻՔԱԸ ՀՈՄՄԻ ԳՈՒԵՐՈՒՆ ԱՌՋԻՒ...» (Շարք. էջ 3-էն)

պէս, որուն տեսքը երբեմն աւելի հրապուրելի է, քայց որուն կեանքը՝ անընդր, հետեալարար եւ անիմաստ:

Նրկթական առաքելաներու կեղծը սիրելի է՛, քայց կրնայ տանելի ըլլալ: Բայց մարդուն կեղծը անտանելի է, ողբերգական է, հակասատուածային է:

Դ.

Սրբելիք, Հիմայ դարձէք եւ դիտեցէք դուք գճեց, իրաքանչիւրը ինքզինք իր խելոճի հայելիին մէջ, որ այս տարի սրբուեցաւ այնպիսին հաւատարած իր փոքրներէն Ապրիլեան մեր նահատակներու անձեւ, մարդրական եւ կենսատու շունչովը: Անհատապէս ինչ որ ենք եւ մասնաւոր ինչ հանգամանք, դիրք, դեր եւ առաքելութիւն որ ունինք — եւ չկայ մարդ որ գանոնք չունենայ — գայն ըլլանք ջնջը բիրեղութեամբ եւ ճշմարտականութեամբ: Մէկը միւսին տարբեր է, մէկը միւսէն տարբեր գաղափար կրնայ ունենայ, տարբեր գերակատարութեան կրօնաճգալ: Հակասակը անբնական պիտի ըլլար: Աստուած այ բոլոր լեռներն ու դաշտներ, ծովերն ու լիճները, կենդանիներն ու մարդերը նոյն չափով, նոյն գոյնով, նոյն ձեւով չէ ստեղծած:

Բայց մենք որպէս հայ, մասնաւոր սփիւռքեան այս այլաքնող պայմաններուն գեթէ անդիմադրելի ներդրութեան տակ, ունինք հասարակաց, համընդհանուր, միասնակ ու միաբոյն լինելու-թեան կեղծ մը, որ մեր ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՆ է:

Այդ հաւաքովան ԵՍ—ՈՒԹԵԱՆ մէջ կը միազանգուի մեր բոլոր ԵՍ—ԵՐԸ Ապրիլեան նահատակներէն ամէն մէկը միւսէն տարբեր էր: Նահատակութեան ախբ—ին մէջ «սիր անձն լիճնորց ԵՄԷ՛»:

Սկէք այնպէս ըլլանք Եթեանտուումեակէն ետք, որ գալիք սերունդները մեր նորոգեալ կեանքի գալիք տարիներուն տեսնեն Եթեանտուումեակէն հրապարտած պայծառակերպութեան ճառագայթները ...: Այնպէս մեզի ոչ միայն տոգունութիւն կը բերէ, այլեւ բաժանում: Մեր թշնամին մահուան գոյնը ուզեց նետել մեր դէմքերուն: Մեր նահատակներուն արիւնքը մերձեց այդ գոյնը եւ իր հարգադատ գոյնը կարծես դբաւ Տէր—Ջօրեան բոլոր հոգրեան վրայ, ուրիշ անհ վերջնաճիւղեցան իրենց համայնական գայութեան նոր ձիւկը:

Հիմա «ԱՆԵՐԵՒՈՅԹ ԹԵՆԱՄԻՆ» «Իւր սարգօն» եւ «Իւր չար կամօքն» մեզ կը ճգնի հեռացնել իրարմէ: Իրարմէ հեռացնելով, խորքին մէջ, հեռացուցած կ'ըլլայ մեր համայնութիւնէն, մեր միասնութենէն, առանց որուն իայտը չկայ այլ

առանձնակի արթններէ ետք գերեզմանի վրայի մշտական կանթիւնէն կը վառեն իրենց ծոմերու խուրճերը, եւ յատուկ խորշներու մէջէն լոյս կը փոխանցեն դուրս՝ լուսահան վարդապետներուն, որոնք կը փուրթան լոյսը հասցնել Պատրիարքներուն, որոնք, իրենց կարգին, կ'օրհնեն ներկայ հազարաւոր ուխտաւորները մինչ կը հնչեն «Քրիստոս Յարեաւ Ի Մեռելոց» յարթական արարողները:

Ս. Գրիգոր Տաթեւացի (1408), կը պատմէ, թէ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ կոչուածը կայ ունի Ս. Գեղեցմանի Լոյսին հետ, եւ կ'ըսէ թէ անոր արթններէն է որ լոյսը էջաւ «Ի նշան Քրիստոսի յարութեան» եւ ինք անոր համար կոչուեցաւ Լուսաւորիչ: — (Գիրք Հարցմանց, էջ 549):

Ուրեմն, Խոր Վերայի եւ Միժեռակազներէն եւ Հայ ժողովուրդի յարութեան վկանները ըլլալէ ետք, Հայ ուխտաւորը պիտի երթայ Երուսաղէմ, եւ Լոյսի արբիւր Քրիստոսի գերեզմանէն ստանայ իր հաւատքի նորոգեալ ուժը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ԵՐՈՒՍԱՂԻՄ
2000 տողար անձի գրուի,
400 տողար յաւելեալ առանձին սենեակի համար:
2 ՇԱՔԱԹ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ
1500 տողար անձի գրուի,
400 տողար յաւելեալ առանձին սենեակի համար:

ԲՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Առաջնակարգ պանդոկ, սեփական քաղցրի, օրական Յ ճաշ Հայաստանի մէջ, իսկ միայն նախաճաշ Երուսաղէմի մէջ:

Յաւելեալ տեղեկութեանց համար հասցեցէք դիմել Առաջնորդարան:
Parclacy of the Armenian Apostolic Church of America
138 E. 39th St., New York, N.Y. 10016
Tel. (212) 689-7810
689-7811

կան իայտը միայն, որոնք սակայն չեն կրնար սովալ, որովհետեւ չըթնայ թիւէն օգակներու նման կը տարտոնուին, Ի վերջոյ կորսուելու համար: Ճարտեր կրնանք ըլլալ իրարմէ, քայց ո՛չ՝ հակադիր իրարու: տարակարծիք կրնանք ըլլալ, քայց ո՛չ թշնամանող իրարու:

«Անճիրալը Հոռովի դռներուն առջեւ է իստեպ»: Օրհասական վտանգ կայ մեր շուրջը: Եթէ չենք տեսներ, ապրիտ'ս մեզի. կա՛մ կոյր ենք կա՛մ տկարասն կա՛մ չեղանա: Մեր շահները վտանգին չարիքը չէ վարատել: Զայլամութիւնը իրենց սպանութեան նախաբայն է ...: Բանանք մեր աչքերը, իրարու նայինք եւ իրարու նայուածքներով փորացած հայեացքով գննենք եւ տեսնենք «անճիրալը Բշմամուլ» գաղտարքծ հնարքները եւ գո՛չ չեղթանք անոնց ինչպէս մեր հարերը գո՛հ գացին «Նրնելի Բշմամուլ»: Ամէն տեսակի ու չափի պատակաւոր ուրախութեան քրքիջ է մեր բոլոր թշնամիներուն եւ ողորմութեան դառն կակիճ՝ մեր նահատակներուն ...:

Ե.

Եթեանտուումեակի փակումէն առաջ պարզեց գացի այս սրտաբուրի եւ իտացեալ իօսըը Հացի ու արի պէս ձեզի հետ բաժնել: Կը հաւատամ, որ Աստուծոյ շնորհի սրբացնող գորութեամբ, մեր նահատակներու կառկին ներքոր ու հոգեանունը խորհրդագործութեամբ, մեր պատմութեանէն մասնաւորապէս փորձութեան լոյս-իմաստութեամբ եւ մեր ապագայի տեսլիքը եւ հեռանկարներու քաշողական ներգործութեամբ պիտի ունենանք քաջութիւնը, պարկեղծութիւնը առանձնական տրակի նստելու մեր իսկ անձերուն հետ եւ Գնիտմանք ամիսը վերածելու ինքնաբերական կենսաընթացի մը, որպէս գալիք Նոր Տարին կարենանք ողջունել որպէս վերածնակ ազգ՝ մեր Հայկիան ինքնուրոպեան գորացալ գիտակցութեամբ, եւ Հայկիական միութեան ամրացնալ վնոպամութեամբը,

կան փառացն Աստուծոյ, կան պայծառութեան սրբոյ եկեղեցւոյ Հայաստանեայց եւ կան շնորհեան ազգիս հայկազնեան:

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԿԱԹՈՂՈՍԿՈՍ
ՄԵՇԻ ՏԱՆՆ ՎԻՍԻԿԻՈՅ

1 Ռեկտուրներ, 1985
Անթիլիսա, Լիբանան

Help Support Armenian Prelacy Programs

In the 10th Annual Raffle For Prelacy Building Renovation

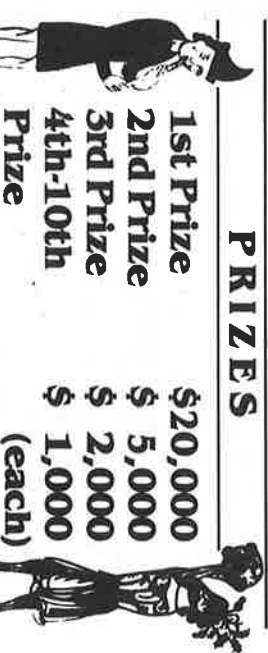
Participate in the Armenian Prelacy's 10th Anniversary Raffle and contribute to its Building Renovation Program. Raffle proceeds will support major improvements, including:

- Expanded Reception Hall/First Floor
- New Exhibit Hall
- Expanded Book Store and Gift Shop
- Expanded St. Nerses Shnorhali Research Library, housing up to 10,000 volumes
- Better office facilities for all Prelacy Departments

These efforts will enhance the Prelacy's community image while creating better facilities to serve you.

10th Annual Raffle

PRIZES

- 1st Prize \$20,000
- 2nd Prize \$ 5,000
- 3rd Prize \$ 2,000
- 4th-10th \$ 1,000 (each)

Drawing on Saturday, February 8th, 1986

National Chairman
MR. GEORGE KRIKORIAN

A PEOPLE'S CULTURE

By Maggie Lewis

The Pargentian VI Weekend, which will take place between February 7th and 9th, promises to be a most entertaining event when all guests and participants will enjoy the hospitality of our Worcester Community. The ad you see in this paper and all others you may have already seen elsewhere provide you with details about the events planned for this special occasion. It is a winter rendezvous that definitely should not be missed!

Among several groups to offer programs during the weekend is the 'SPAN DANCE GROUP'. We are, therefore, reprinting an article that recently appeared in the Christian Science Monitor about them.

As intricate music unwinds from a tape recorder, young women move to the corners of the stage. In their floor-length rose dresses, veils, and flat, crownlike hats, they move steadily, without a rustle. But their hands pluck and fly and glide with varying degrees of grace, and they keep an eye on them, as if they were writing or painting in the air.

The men are dressed in Cossack-style pants, soft boots, and white sash shirts. They take their turn, teasing the women, stomping in a line, or going solo.

This is the Sipan Dance Group, finishing up the Worcester Art Museum's summer-long festival of Armenian culture.

But these dances weren't handed down, as one might expect, from past generations to those on the stage. The dancers learned their repertoire by watching videotapes of the State Ensemble of Soviet Armenia. Hagop Kesheshian, a specialist in choreographing ethnic dance for groups like Sipan, showed the members the tapes and then taught them the dances.

"I cannot say everything is really 100 percent Armenian," Mr. Kesheshian said. "You have to change." For example, he explained, "I don't like slow dances. People today like fast things. That's what people ask for." And that's what they get from the State Ensemble of Soviet Armenia, and from Kesheshian and the Sipan group, though traditional Armenian dance is slower.

Of course, any folk dance is changed when it goes from being a dance you do

with friends to being performed for an audience, Susan Lind-Sinanian points out. Ms. Lind-Sinanian teaches traditional Armenian dance and researches old dances. She explained that the type of dancing the Sipan dancers do in their shows is one of three forms Armenian dance has taken since 1915, when many Armenians were killed or scattered from their homeland:

- Party dancing, a mixture of American and Armenian dance done by teenagers in the 1950s, is still evolving.
- Stage dancing by groups around the country is based on the State Ensemble of Soviet Socialist Republic which systematize the dance and teach how to break it down and recombine it. The same process is applied to Hungarian and Polish folk dance, and all three come out with a great deal of Russian influence.
- Traditional Armenian dance, brought to this country by survivors of the 1915 killings, is much more subtle, she says.

The Sipan Dance Group was formed in 1983 to welcome Karekin II, the Holy See of Antillas, who was visiting from Lebanon that year.

When young people in the Armenian Holy Trinity Apostolic Church of Worcester began getting the group together, Mrs. Ardemis Teshoian saw how much work they were doing and formed a committee to help them. She designed their costumes and now acts as business manager and agent. Women from the church sew the costumes. The group now has a 400-piece wardrobe. Its repertoire of more than 20 dances was amplified this summer when 12-year-old Lucine Hagopian traveled with her family to Soviet Armenia to visit relatives and learned some dances from a group there.

Caro Bekarian, a dancer whose father is the priest of the church, says he is not just in it for the dancing, "It's a cultural thing. ...After church we dance, we get together, we tell jokes."

Sitting in Mrs. Teshoian's living room after the show, they talk in Armenian and English, nibble on snacks she brings out on platters, do each other's dances, and occasionally break out in song. Only three members of the group grew up in Worcester. The others come from Cyprus, Jordan, Iraq, Syria, and Lebanon.

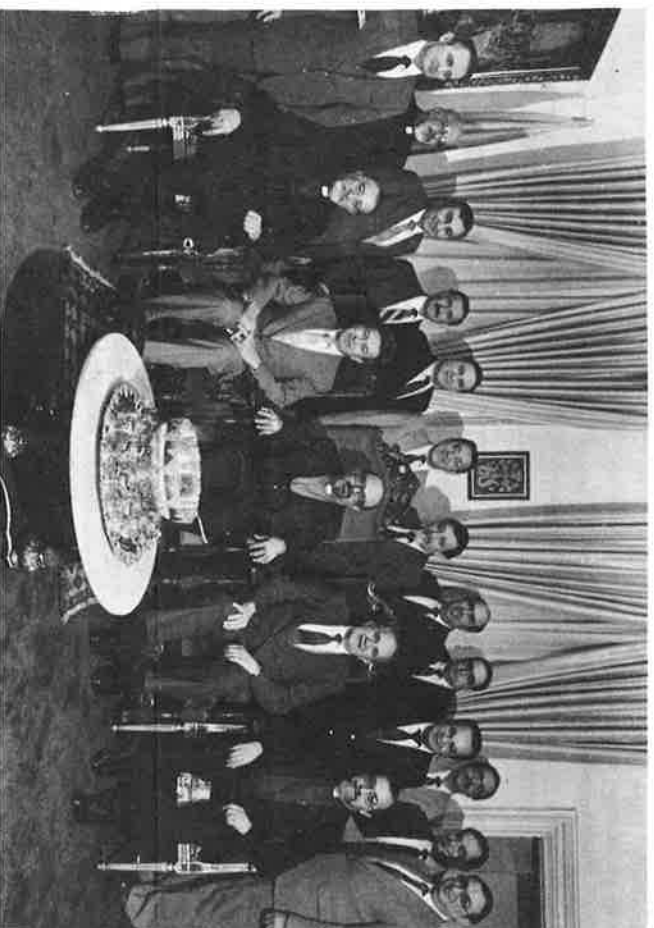

Photo: taken at Prelacy, Saturday 11/16/85 includes Archbishop Mesrob Ashjian with members of the Prelacy Executive Council, representatives from St. Hagop Armenian Apostolic Church from Racine, Wisconsin and members of the Prelacy Auditing Committee.

Saturday, November 16th was a busy day for the Executive Council of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America. In addition to their scheduled meeting the Council members met with other groups for discussions.

The 1986 Prelacy Raffle Committee members, with National Chairman, George Krikorian, defined the status of the raffle sales program to date.

St. Hagop Armenian Apostolic Church of Racine, Wisconsin, represented by a delegation from the Board of Trustees, met with the Council members as well.

Later, the Auditing Committee of the Prelacy reviewed the status of the financial statement for the 70th Anniversary Commemorative Committee with the Council members. The Prelacy Auditing Committee will issue a statement to the newspapers shortly.

QUESTION AND ANSWER

Q. What is the source of the division of the day into 24 hours, each containing 60 minutes?

A. The night appears to have been divided first, by the ancient Egyptians. The Egyptians, according to Prof. Owen Gingerich, a historian of science at Harvard University, divided the heavens into intervals of 10 degrees of arc, making it possible to squeeze 12 hours, each of 10 degrees, into the shortest night. When the day also became divided, the hours of night and day were of unequal length, as ancient people knew well, and the system of so-called "unequal hours," 12 each for night and day, lasted well into the Middle Ages, co-existing with another reckoning of the "equal hours." The minute first appeared as a division of the hour, Dr. Gingerich says, about A.D. 1320, in Paris editions of the so-called Alfonsoine Mean Motion Tables, sponsored by King Alfonso the Wise of Spain. But the idea of the minute was implicit all the time in a method of reckoning used by early astronomers. They employed a system of sexagesimal fractions, first devised by the Babylonians, based on successive powers of 60 and offering computational advantages over natural fractions, much as our decimal system

does. Any unit could be divided into 60 parts; these were called in Latin "partes minutae prima," or "first very small parts," yielding the word "minute" in English and other modern European languages. A minute in turn could be, and eventually was, divided into 60 "partes minutae secunda," hence the word "second."

ԱՄՍԱՀՈՐ

(Շաբ: էջ 1-էմ)

առանձնապես եւ հաւաքակազմութիւն: Ընկերացարդական աստիճանաչափը անկողնի կրած է թէ բարձրացում: Կրօնաբարդական աստիճանութիւնները ձշակունս՞ն են դէպքի բարեպաշտութիւնն առաջարկելու մեր իրերատեսութիւնը, թէ ոչ անհատական հոգեպարբի մէջ կը պահուի մեր վարդան սերունդը:

Հաշուեյարգարի չըջանն է Նոր Տարին: Սեղաններու առատութիւնն եւ ճիւղութիւնն անդին, մտածելու եւ հոգեկան պարզութեան մասին, որ մեզ վառ հարողիչ ներքինութիւններու վերածած, անհարող կը դարձնէ կեանքի իմաստն. — Եղատակը որոնող հիգեբունն, առաջարկելով դէպքի հոգեկան անանկութիւն:

Նոր Տարի է: Պէտք է գորակոչի ենթարկել մեր բոլոր ներքին ուժերը: Վարդան նայիլ պէտք է Նոր

The Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America
Presents:

PARGENTIAN VI (MARDI GRAS)

Weekend of February 7-9, 1986

WORCESTER MARRIOTT HOTEL, MASS

TREAT YOURSELF TO A PLEASANT WEEKEND
JOIN FELLOW ARMENIANS IN CELEBRATING THE
TRADITIONAL ARMENIAN PARGENTIAN

Weekend Activities:

- Art Exhibit - Works of the late Vava Khachatourian, Sumbat Kureghian and Yevkime Yeghman-de Greel.
- Book Fair
- Armenian Video - Khor, Color of Pomegranate, Anoush, Yegor Navin, Bedlegh meh Anoush Seerd, Taghagantsen Ganiqne, Gedor meh Yeghnik, Ooj yev Verdasatouroutoun.
- Sipan Dance and Theatre Groups, - Holy Trinity Church.
- Armenian Wedding in Monash, Western Armenia - Chorography: Gary & Suzan Lind-Sinanian.
- Saturday Night Dance - John Berberian and Caring Mikhtarian Ensemble and Seven Band of Boston, Masquade Ball, prize for most original costume. Only \$15.00 per person or one free admission for \$100 Raffle Ticket holders.
- Dinner & Dance, \$35.00
- Prelacy Raffle Drawing

Participation Fee: \$159.00 per person
\$199 per couple (and \$75 for triple occupancy)

**GET INTO THE CARNAVAL SPIRIT,
BRING YOUR FAMILY AND FRIENDS AND ENJOY FEASTS AND FELLOWSHIP**

PARGENTIAN VI (MARDI GRAS) WEEKEND
February 7, 8, 9, 1986, Worcester Marriott Hotel, Massachusetts
(Reservation Deadline January 15, 1986)

Name: _____ Date: _____
Address: _____ City: _____ State: _____ Zip: _____

Please reserve _____ rooms double occupancy. Enclosed \$25 deposit for each person.
 \$159 for full payment. \$75 additional for triple occupancy.
 Check here for \$100 Raffle Ticket if desired.
 Make checks payable to: Armenian Apostolic Church of America, AND MAIL TO:
 Holy Trinity Armenian Apostolic Church, 635 Grove Street, Worcester, MA 01615

յոյսերով տոչորուած, այնպէս ինչպէս ցրին մեր հայրերը պատմութեան ամբողջ գնացքին, երբ իրարու ետեւէ թշնամիներ կողբային սաստապեղ հայրենի օճակները: Հալը յոյսը չկարեց եւ նորէն ձեռք առաւ մաճը, բահն ու բրիլը ու նորէն երգեց ու նորէն շինեց:

Նոր Տարուայ վարդաբոլբոլներն ետեւ, վստահ եմ, որ դիտարութիւններ կան: Ճամբան հեշտ է՛ եւ չի՛ կրնար ըլլալ:

Բայց մեզի՛ Հայերուս, որպէս փորձառու ճամբորդներու, պարզաբ եւ պարտականութիւն կիչնայ յոյսով բռնաւորը՝ ձեռնարկել անհատական եւ սգգային շինարար աշխատանքներու: Երբեք չէիք յուսահատութեան աղէ: Երբեք չկորսնցնել յարազ նայելու եւ բարիքին հասնելու ազգային մեր տնէնը: Եկէ՛ք այդ կենսատու յոյսով կեցուիք զարձակ: Աւելի քան է յոյսով պարբարել քան անյոյս սարբիլ: Զօրաչալութի ենթարկեանք ընտանիքի մեր անբամները, բարիքին, գեղեցիկին եւ խանդավարութիւնն է: Յոյսը կենդանութիւնն եւ խանդավարութիւնն է: Լեցուիք նոր յոյսերով եւ ըստ այժմ բանանք դաները Նոր Տարուայ աղէ, իրարու փոխանցելով խաղաղութեան, առողջութեան եւ փափաքներու իրականացման սրտազին մարթանքներ:

Շնորհատոր Նոր Տարի եւ Բարի Կարգանք:

Մարտոպ Աւ. Քննչ. Քաջահան

**Հայկական Ցերասպանության 70-ամիսյա
Վերադարձնալու Ուշիներին Համահարաբ
ՈՒԵԿՈՉՄԱՆ ԵՒ ՅՈՅՍԻ ՕՐԵՐ**
6 ՀԱՏՈՐ, 11 ՓԱՐ, ԳՈՒՆԱԿՈՐ ՏԵՄԱՆԵՐԻԶՆԵՐՈՒ ՀԱՌԱՔԱՄՈՅՑ

*The National Commemorative Committee Presents
Remembrance & Hope*

A 6 Volume Eleven-Hour COLOR VIDEOTAPE (VHS) Series of the National Gathering of Survivors
April 24-28, 1985, Washington, D.C.

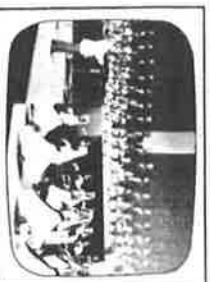

VOLUME 1
Length: 2 hours
\$39.95
Parts 1 and 2

**THE LECTURES OF DR. RICHARD G. HOVANNISIAN
PROFESSOR OF HISTORY, UNIVERSITY OF CALIFORNIA
AT LOS ANGELES**

Part 1. "The Armenian Question and the Trial of Turkish War Criminals"
Part 2. "The Armenian Genocide: Turkish Admissions and Denials"

Քր 1. ՔՐՕՏ. Բ. ՅՈՒՀԱՆՆԻՍԻԱՆԻ ԶՈՅԳ ԳԱՄԱԽՈՍՈՒՒՒՔԻՆՆԵՐԸ - Հայկական Յիշատակագրությունը և Թուրքի Գաղափարամասունքները: Գրառք: 2 ժամ, Անգլիերեն:

VOLUME 3
Length: 2 hours
\$49.95
Parts 1 and 2

COMMEMORATIVE CONCERT: SONGS AND DANCES

Part 1. Hamazkain Chorale of Toronto, Canada.
Edik Hovsepian, Conductor
Part 2. Hamazkain Ani Folk Dance Ensemble of Los Angeles, California.
Choreographers: Susie Tarphirian-Parsegian
Yeghia Hashtolian

Քր 3. ԵՐԱՅՈՒԹԱՅԻՆ ՆՐՄԵՍՈՒՑ
Նյույք կ'ունենամ՝ Քորոնթոնի «Հաճազգային» իրգայունը, դիպավորությամբ Էդիկ Յովսեփյանի և Լոս Անջելեսի «Անի» պարայուսուրբ, դիպավորությամբ՝ Սիւզի Գարբինյան-Բարսեղյանի և Նրիսա Հաջոյանի: 2 ժամ:

VOLUME 5
Length: 2 hours
\$49.95
Armenian and English

THE SURVIVORS' FORUM

A compilation of two days of Survivors' testimonies from persons who gathered from throughout the United States, Canada, Europe and Australia.

Քր 5. ՎԵՐԱԳՈՐԴՆԵՐԸ ԿՐ ԽՕՄԻՆՆԵՐ
Ամերիկայի և Դամասկոսի ստորեր չաղաճներն, Ֆրանսայի, Աստղալայի Ուշիներին հառաժառե վերադարձները կը յիշեն Միծ Նրեռնը և Ըր սերունդները կը փոխանցեն իրենց կտակը: 2 ժամ, Հայերեն և Անգլիերեն:

VOLUME 2
Length: 1 hour
\$29.95
Armenian only

**PICTORIAL PRESENTATION OF ARMENIAN LANDS AND ARCHITECTURE
DR. ARMEN HAGHNAZARIAN**

Քր 2. ՏՕՔՔ. ԱՐՄԵՆ ՀԱՅԻՆԱԶԱՐԻԱՆԻ ԿՐ ԽՕՍԻ ԱՐԾԻՄԵՑԻՆ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ - Նրկիր, Հող, Հայկական ճարտարապետություն: 1 ժամ, Հայերեն:

VOLUME 4
Length: 2 hours
\$49.95
Parts 1 and 2

EVENING OF TRIBUTES AND ARLINGTON NATIONAL CEMETERY CEREMONIES

Part 1. Tribute to the Survivors of the Armenian Genocide V.I.P. Reception — H.E. Archbishop Mesrob Ashjian, Honorable George Deukmejian, Governor of California
Part 2. Ceremonies at Arlington National Cemetery
— Planting trees at Argonne Cross
— Ecumenical services at the Amphitheater

Քր 4. ՏՐԻԲՈՒՏՆԵՐ ԵՎ ԲՈՒՆՈՒՄԵՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱԳՐՈՂՆԵՐ ՐՈՒՆ. ԱՐԽԻԵՊԵՐՈՒ ՔՆԵՐԵԶՄԱՆԱՏՆԻ ՀԱՌԱՔԸ
Ա. Մաս. Ճաշկերպք Ուշիներին Գրեկներն Հոլի-Վեջ: Նյույք կ'ունենամ՝ Մեսրոպ Արք. Աջնյան, Շարլ Արգոնայի, Ճորն Տեֆերենյան և ուրիշները:
Բ. Մաս. Արևմտյան Գերեզմանատան հարաժեյ. ժառանգները և ողբերգական պղտորությունը

VOLUME 6
Length: 2 hours
\$59.95

70TH ANNIVERSARY SOUVENIR PROGRAM
A comprehensive videotape which encompasses the events of April 24-28, 1985 in Washington, D.C.

Քր 6. ՎԵՐԱԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՄՇՈՒՆՎԵՐՆԵՐՆԵՐ
ՀԱՄԱՀԱՌԱՔԸ
Յիշատակի այս տեսանկյունը, 2 ժամուսն մեջ կ'ամփոփի Ուշիներին աղբյուրան իրենց անհուսալի օրերը, Գանձարեկի աղբյուրում միջուկ Արևմտյան յուրիշ հարաժեյ: 2 ժամ, Հայերեն և Անգլիերեն:

Detach and mail to: **NATIONAL COMMEMORATIVE COMMITTEE**
138 East 39th Street
New York, N.Y. 10016

Please check:
 Please send me the following videotapes which I have indicated and for which I enclose payment.
 Please send as a gift(s) the videotapes which I have indicated and for which I enclose payment.

Vol.	Description	EACH	QNTY.	COST
Vol. 1	The Lectures of Dr. Richard G. Hovannisian	\$ 39.95	_____	\$ _____
Vol. 2	Armenia: Land and Architecture	29.95	_____	_____
Vol. 3	Commemorative Concert: Songs & Dances	49.95	_____	_____
Vol. 4	Evening of Tributes - Arlington National Cemetery	49.95	_____	_____
Vol. 5	The Survivors' Forum	49.95	_____	_____
Vol. 6	70th Anniversary Souvenir Program	59.95	_____	_____
(Cost for 6 videotapes, purchased separately)		279.70	_____	_____
\$30.00 savings for full series package		250.00	_____	_____
Sub Total		\$ _____	_____	_____
Postage: \$ _____		_____	_____	_____
Total Remittance: \$ _____		_____	_____	_____

Plus: Postage and Handling costs \$3.00 for first videotape, \$1.00 for each additional tape
(Allow 4-6 weeks for delivery)

Check payable to: **ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH OF AMERICA**

TO SEND GIFTS:

Name _____ Address _____
Volume Nos. _____
Name _____ Address _____
Volume Nos. _____
Name _____ Address _____
Volume Nos. _____

Name _____ Phone _____
Street _____ City/State _____ Zip Code _____

THE ARMENIAN CHURCH: CHANGING CONSTANT

On Saturday, December 7, 1985 the first of three scheduled Board of Trustees Regional Seminars were held at All Saints' Armenian Apostolic Church, Glenview, Illinois.

Present at this session were the Prelate, Members of the Executive Council, Pastors, Delegates and Board of Trustee Members from All Saints' Armenian Apostolic Church of Glenview, Illinois; St. Sarkis Armenian Apostolic Church of Dearborn, Michigan, St. Paul Armenian Apostolic Church of Waukegan, Illinois; St. Hagop Armenian Apostolic Church of Racine, Wisconsin.

The Board of Trustees and the Ladies' Guild of All Saints Armenian Apostolic Church offered a warm welcome to all and the Seminar began at 10:00 a.m. with Archbishop Mesrob Ashjian offering a prayer and greeting the participants.

Mr. Nerses Chifjian, Reverend Sempad Der Mkisian and Chairman Dikran Solakian addressed the audience. Mr. Michael Najarian, Seminar Moderator, discussed the program for the meeting.

Reverend Dr. Gorun Shrikian, keynote speaker of the Seminar, offered a most interesting presentation on the theme "The Armenian Church in a Changing Time."

Participants in the Regional Seminar for Board of Trustees, Saturday, December 7, 1985 at All Saints' Armenian Apostolic Church.

Groups were formed wherein the participants discussed the case studies as prepared by Moderator Michael Najarian. These group discussions were followed by a plenary session which proved to be most interesting and educational to those in attendance.

The remaining scheduled Board of Trustees Regional Seminars will take place on January 18, 1986 in Providence, Rhode Island at Sts. Vartanantz Armenian Apostolic Church and again on February 15, 1986 in Ridgefield, New Jersey at Sts. Vartanantz Armenian Apostolic Church.

MR. ONNIC MARASHIAN, FORMER CHAIRMAN E.C., GETS AWARD

Omic Marashian, editor-in-chief of *Plati's Oilgram News* in New York, received the Milburn Petty Award for outstanding journalistic achievement from the Association of Petroleum Writers at the group's annual dinner in San Francisco held in conjunction with the annual meeting of the American Petroleum Institute.

The Petty Award, named in honor of the founding editor of *The Oil Daily* is presented to an energy journalist in recognition of his career accomplishments. Marashian is the 18th recipient of the award.

Marashian has been editor-in-chief of *Plati's Oilgram News* since 1973 and a petroleum journalist for over 30 years — in the Middle East, London, Washington and New York.

Marashian began as a stringer-correspondent in Cairo, Egypt, for *The Christian Science Monitor*, the North American Newspaper Alliance and McGraw-Hill publications, including *Business Week* and the now-defunct *Petroleum Week*. In 1957, he established McGraw-Hill's first Middle East news bureau in Beirut. He was acting bureau chief of McGraw-Hill World News in London (1961) before being transferred in 1962 to Washington, D.C., as chief of the oil reporting unit of the McGraw-Hill World News bureau there. He became bureau chief of *Plati's Oilgram News* in Washington when Plati's set up its own news-gathering operation there in 1969.

OUTREACH congratulates Mr. Marashian on behalf of its readers and on behalf of the Armenian Community.

ԱՌԱՋՆՈՐՈՒՄՆԵ ԵՒ ԸՆԴՈՒՄՁԱԿՄԱՆ ՓՐԱԳԻՐԸ

ԵՒ ՏԱՐԻԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՄԱՆ ՁԵՌՆԱԼԿԸ
ԸՆԹԱՑՔԻ ՄԷՋ:

Ամերիկահայոց Արևելեան շրջանի և Գանատալի թեմի Ազգային Առաջնորդարանի շէնքը տարիներ է վեր նոր կուրսը Առաջնորդարանի ընթացիկ գործունեության, գրասենյակային աշխատանքներուն և այլ կարգի ձեռնարկներու համար: Առեկին, նորոգութիւններ աշահարժատ կէն գարձած: Առ այս՝ թեմի Ազգային Երեսփոխանական ժողովը 1985 թ. Մայիսին քուէարկած էր պիտանք մը և ինտորած Ազգային վարչութիւնը որպէսզէ ծրարէ և յտարը տանի նորոգութեան և շէնք ընդարձակման հետ կապուած ծրարիները: Կախապարտատական աշխատանքները արդէն իսկ յտարը տարուած են վերստին յանձնարարութիւն կողմէ, որուն անդամներն են՝ Պրն. Բարգէն Տէրեան, Տօթթ. Ռուբէն Խաչիկեան, Տօթթ. Զարեհ Յովհաննէսեան, Պրն. Լի Հիմբըն, Պրն. Նշան Պալքեճեան, Պրն. Նորիկ Փաշէսեան և Պրն. Մարտիկ Պետրոսեան:

Սոյն ծրարին շնորհիւ պիտի ունենանք,

- Ընդունելութեան շքեղ դահլիճ մը.
- Ընդունելութեան շքեղ դահլիճներ.
- Զուգահեռակ դասուս մը.
- Ընդարձակ գրաստան մը.
- Ս. Կերտէս Ծնորձալի գրարարանը պիտի կարենայ պարկիւղել 10,000-է աւելի հատորներ.
- Նոր և յարմարակա գրասենեակներ՝ Ազգային Առաջնորդարանի տարբեր բաժանմունքներու համար:

Եւ այս բոլորը՝ որպէսզէ Առաջնորդարանը ըլլայ աւելի գեղեցիկ, ներկայանալի, և աւելի լա կարենայ ծառայել մեր համայնքի և թէմի կարիքներուն:

Նախատեսուած ծախսն է շուրջ 600,000 տոլար, և աշխատանքները պիտի տեւեն շուրջ 10-ը ամիս: Գումարը պիտի փոխ առնուի դրամատունէ մը, և վճարելի է երկու տարիին:

Այս առթիւ գարձակ պիտի դիմենք մեր ժողովուրդին, մեր ծխական համայնքներուն և բարեբարներուն: Դիւրացնելու համար սակայն հանդանակային այս ձեռնարկը, որոշուած է Առաջնորդարանի տարեկան վճակահանութիւնը կազմակերպել տարբեր տարբեր կերպով: Կան, ճշգրտած են նոր պարգեւներ: Առաջին և մեծ պարգեւն է 20,000 տոլար: Կան 5,000, 2,000 և 1 հաս ճազար տոլար պարգեւներ: Վճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Փետրուար 8-ին, Ռատրի Սէրիթ պանդոկին մէջ, բարեկեցիկանի շաքաթակերթին առթիւ: Ծրարներու թեան մէջ գրուած են 2000 տոմար, և կարելի է ապահովել դիմելով մեր եկեղեցիներու պատուարժան հոգարձուութեանց, Ազգային երեսփոխաններուն և յանձնարարութիւններուն, որոնք առնեստեան է՝ Ուսիսկիթի մեր ազգայիններէն՝ Պրն. Զործ Գրիգորեան: Ով որ տուն մը գնէ՝ և մասնակցի վիճակահանութեան, և իր մասնակցութիւնը բերէ Առաջնորդարանի շէնքը ընդարձակման և վերանորոգման, 1985-ի լրումն առաջ, կրնայ օգտուիլ ընթացիկ տուրքային առաւելութիւններէն, որոնք 1986-ին նշանայ նպատար կրնան չըլլայ: Վատահ ենք, որ մեր ժողովուրդը պիտի և որտու պիտի մասնակցի այս ձեռնարկին, որը շնորհիւ պիտի ունենանք աւելի գեղեցիկ, յարմարակա, և ինչը՝ չէ, համայնքիս համար պատուարքը շէնք մը: Ազգային Առաջնորդարանը մեր ժողովուրդին տունն է: Ո՞վ պիտի չուզէր ունենալ հարազատ տուն մը՝ որով հպարտ գար ինքզինք իրեւ չայ:

ԼՈՒՐԻՐ ՎԱՆԳՈՒՎԸՐԵՆ

Գանատալան Խաղաղական արիւն կարուցուող՝ Առաջին Հայ Նիւնթիմ, Հայ Կերտրմը, Հայ Դպրոցը, կը բարձրանայ:

Երկու տարիներ առաջ էր, վանգուվըրահայ գաղութը, պառիւր և բախտաւորութիւնը ունեցաւ իր մէջ ունեցաւ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Կարողիկը: Վեհապառ հոր ձեռամբ օրինակեցաւ գաղութի ազգային նիւնթիմ, Դպրոց, Կերտրմը ընդգրկող հողաշինարար: Վանգուվըրահայութիւնը այդ օրէն իսկ լծուեցաւ գործի, և այսօր գաղութի տարիներու երազը վերածուած է իրականութեան: Մտ օրէն պիտի կատարուի շքիւ նիւնթիւր Ս. Օմարն, Դպրոցի և Կերտրմի բացումը: Կարոցի պարտաբին մասի աշխատանքներն արդէն իսկ աւարտած են: Գոբրէթի, զանգապտան, տամբի և մեր բնամասի աշխատանքները շտաով պիտի աւարտին, պարծանք բերելով մեր ժողովուրդին:

Մեր, շինութեան գործարար մարմինը, մասնատր կոչ կ'ուրդէ Հայ ժողովուրդի զաւակներուն անկողիւր, որ պ գտնուին անմեք, հիտուք է մտ, ի Սեր Աստուծոյ և մեր շատ սիրելի Հայ Ազգին ազակից և բաշարիւր հանդիսանան մեզի կերտրմու համար այս Հայ հաւատարի, մտի և մշակութի

THOUGHTS AND IMPRESSIONS OF THE FIFTH ANNUAL SENIOR YOUTH RETREAT

As the 1985 Senior Youth Retreat came to a close on Sunday, November 24, 1985 on beautiful Narragansett Bay in Warwick, Rhode Island, a true sense of "Family and Friends" had been established and the unique bond of love that was created amongst all, made it harder to depart from one-another. To give you an idea of the impact the retreat had on the lives of these young Armenian adults, the following paragraphs are excerpts from letters that were written to Archbishop Mesrob Ashjian from the retreat participants.

The retreat participants by scenic Narragansett Bay

"I want to thank you from the bottom of my heart for the blessed retreat. The lectures and the fellowship among Christians was just great. The harvest is plenty but the workers are few, but thanks to these retreats, the work force of Christ is increasing. So, I really want to thank you for allowing this much needed spiritual feeding in the Armenian Church."

Bayside, Queens

"It was such a joy and blessing to be sharing, learning and worshipping with Armenian believers. The Lord showed me that the basic fundamental truths that we profess in the Nicene Creed, I agree to 100% percent. So, you can imagine my emotional feelings at the retreat and the Badarak at St. Vartanantz. But above all, I must put on love. To this, there is no compromise... which leads me to extend my deepest appreciation for giving me the chance to attend such activities."

Racine, Wisconsin

"It was absolutely fantastic!! For years, the young Christian Armenians have been asking to learn more about the church, its doctrine and the position that the Armenian church takes and you have provided us with *exactly* what we wanted. Thank you."

The knowledge learned at these retreats is phenomenal, but another important aspect that cannot be denied is the opportunity to meet and share with other committed Armenians. The friendships made during these retreats are one that will be treasured for a lifetime. I thank you from the bottom of my heart... that I may grow, learn and understand God's Word."

Arlington, Massachusetts

"This is simply to express how much I enjoyed being part of the retreat. I have returned to "the world" feeling refreshed and sure about issues touched upon. The time gave a chance to listen, learn, reassess, and sort out complications that we are all constantly accosted with. Even more importantly, we all shared something very special with very special people. I know that those two days will strengthen us and keep us from despair."

New York

տունը: Ձեր նիւթական մեծ թէ փոքր օժանդակութիւնը, մեզի մեծ բարոյական և հոգեկան նպաստ ալ կը բերէ նիւթականիմ կողմէն: Բարի եղէք, գայն Հայ Բրնտանայի մեր հարազատ տունը սեպտեմբէր և Ձեր սրտարուի նուէրները այսօր իսկ ղրկիցէք հիտիւնայ հասցէներէն միկուն..

ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH OF B. C. or
VANCOUVER ARMENIAN COMMUNITY
CENTER *անուան սակ*
P. O. BOX 58386, STATION "L"
VANCOUVER, B. C. V6P 6E4, CANADA

*Կանխապառ և անկեղծ շնորհակալութեանը
ՇիՆՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾՆԻՐԻՐ ՄԱՐՄԻՆ*
Յ. Գ. Բոլոր նուիրատուները տուրքէ գերծ ստացա-
գիրներ պիտի ստանան:

